Arbets- och miljömedicin Syd

Verksamhetsberättelse 2024

Arbets- och miljömedicin Syd

2025-02-28

LUNDS UNIVERSITET

REGION BLEKINGE

REGION KRONOBERG

BÄSTA LIVSPLATSEN Region Halland

REGION SKÅNE

Innehållsförteckning

Beskrivning av verksamheten 3
Händelser / aktiviteter 3
Utmaningarna under året 4
Bemanningen under året 5
Ekonomiredovisning av den gemensamma verksamheten 5
Kommunikation - hur har vi nått ut? 6

Beskrivning av verksamheten

Arbets- och miljömedicin Syds (AMM Syd) huvuduppdrag är att vara en expertinstans för bedömning av samband mellan exponering i arbets- eller omgivningsmiljö och negativa hälsoeffekter. Vi identifierar, bedömer och förebygger hälsorisker i arbetsmiljön och omgivningsmiljön. Arbetet bedrivs både personcentrerat genom patientmottagning och strukturellt då vi arbetar med kunskapsspridning genom utbildningar, rapporter, faktablad och vår hemsida. AMM Syd har nära samarbete med Lunds universitet och Lunds tekniska högskola. Samarbetet är avgörande för att vi ska kunna upprätthålla den spetskompetens som behövs för att kunna vidmakthålla vår expertfunktion.

Händelser / aktiviteter

Under 2024 har AMM Syd bl.a. haft fokus på tillgänglighet. Verksamheten har anslutits till Nationell Patientöversikt (NPÖ). Menyvalstelefoni har införts på mottagningens telefoni. I samband med detta utökades telefontiderna för tjänsten fråga oss och allvarlig miljöhändelse (en pågående händelse som är så allvarlig att förekommande förorening förmodas utgöra en betydande risk för människors hälsa). I AMM Syds uppdrag ingår att provta och analysera skadliga ämnen i arbets- och omgivningsmiljön. Under året har en metod för provtagning och analys av antibiotika på ytor färdigställts och är nu beställningsbar analys. Under utveckling är också analys av sexvärt krom, analysmetoden är klar men behöver kompletteras med en fältstudie för att få en bild av hur exponeringen ser ut på olika arbetsplatser.

AMM Syd utgör en expertinstans för sambandsbedömning mellan exponering i arbetsmiljö/omgivningsmiljö och hälsoeffekter och vi erbjuder såväl professionen som allmänheten möjligheten att ställa frågor till oss och bistår med riskbedömningar. Högsta domstolens dom i PFAS-målet (T 486-23) i december 2023 har medfört att denna fråga har fått ett fortsatt fokus under 2024. Vi har utöver att besvara frågor, fram för allt från enskilda och vårdprofessionen, tagit fram information i form av faktablad som publicerats på hemsidan. Vi utför också analyser av PFAS-halten i blod (serum) åt privata och offentliga vårdenheter samt vissa företag.

Vi har genomfört riktade utbildningsinsatser gentemot ST-läkare i allmänmedicin samt psykologer under praktisk tjänstgöring i Södra Halland och Kronoberg samt föreläsningar för vårdprofessioner genom AKO Skåne (Allmänläkarkonsult Skåne som arbetar för samverkan mellan primärvårdens Hälsoval och specialiserad sjukvård). Vidare har vi hållit utbildning om förebyggande av vibrationsskador för produktionschefer och skyddsombud vid ett av de största svenska byggföretagen, samt även hållit informationsträff för skyddsombud vid IF Metall. Under året har vi nått ut till samtliga skånska kommuners miljöförvaltningar med information om hur vi kan vara behjälpliga i frågeställningar inom det miljömedicinska fältet. Vi har även

kontaktat flera kommuner i Blekinge, Kronoberg och södra Hallands län med motsvarande information.

Att förebygga ohälsa relaterad till arbetsmiljö eller omgivningsmiljö är en stor och viktig del i AMM Syds uppdrag. Samhällsutvecklingen går fort och den tekniska utvecklingen går om möjligt ännu snabbare vilken driver på och skapar nya risksituationer och arbetsmiljöer som det inte finns mycket kunskap kring. Därför är forskning för att ta fram kunskap där sådan saknas och vårt samarbete med Lunds universitet (LU) angeläget. Sedan en tid tillbaka har vi fokuserat på hur den gröna omställningen med gröna tekniker för minskat beroende av fossila bränslen och cirkulär ekonomi påverkar arbetsmiljön. Medarbetare vid AMM Syd är också med och skriver en kunskapsöversikt om arbetsrelaterad ohälsa i relation till cirkulär ekonomi – evidens och kunskapsluckor för den vetenskapliga skriftserien Arbete och Hälsa. Ett annat framväxande område är klimatförändringens påverkan på människans hälsa och vi har, tillsammans med forskare vid LU, tagit fram en ny valbar breddnings och fördjupningskurs i klimatmedicin till läkarprogrammet. Under året har preventiva- och forskningsprojekt bedrivits inom vibrations- och ergonomiområdet samt arbetsorganisation och hälsa. Inom miljömedicin avslutades ett projekt avseende hälsorelaterad miljöövervakning, om cancerframkallande ämnen i tätortsluft och en pilotstudie avseende mätning av systemisk exponering för PAH och metaller, samt en studie om effekter i inflammationssvaret efter tatuering inleddes.

Två av verksamhetens läkare disputerande under året. Den ena inom vibrationsområdet och den andra inom lungmedicin.

Utmaningarna under året

Inom patientverksamheten har de digitala frågeformulär som arbetats fram prioriterats ned centralt till förmån för stora regionala IT-satsningar. Starten av den planerade digitala rådgivningen för personer med risk att utveckla arbetsrelaterad psykisk ohälsa till följd av en ohälsosam psykosocial arbetssituation, har fördröjts till första kvartalet 2025 till följd av tekniska problem i Region Skånes IT-miljö. Även projektet rörande onlinetjänst med uthyrning av instrument för provtagning av buller, vibrationer och luftburna partiklar/gaser har tillfälligt fått pausas då systemet inte är tillräckligt utvecklat.

Det arbets- och miljömedicinska områdets bredd är en utmaning i sig för en mindre klinik som AMM Syd. Vi har kommit en bit på väg under 2024 med vårt arbete för att ringa in vårt utbud och vad vi ska fokusera på framåt. En omvärldsanalys har genomförts och nu väntar riskvärdering och framtagande av ny riktning och nya mål. Vi har också tagit fram en ny modell för styrning, forskning och preventivt arbete som kommer att implementeras under 2025. Modellen har fokus på det preventiva

området och förbättring av processen för nyttiggörande och spridande av den kunskap som erhålls från preventiva och forskningsprojekt.

Bemanningen under året

Tidigare verksamhetschef har valt att sluta och lämnade verksamheten i augusti 2024. Efter en organisationsförändring där AMM Syd nu ingår i ett större verksamhetsområde, har en ny tillförordnad biträdande verksamhetschef tillsatts. Under året har också båda verksamhetens enhetschefer lämnat sina uppdrag. Enhetschef för enheten för miljöanalys och prevention har lämnat för annat uppdrag och ny ordinarie EC har rekryterats. Enhetschef för enheten för hälsa och prevention har lämnat för annat uppdrag inom verksamheten, vilket medfört att en tillförordnande enhetschef utsetts, rekrytering pågår och ordinarie chef kommer att tillsättas inom kort.

Personalrörligheten har ökat något till följd av att en överläkare och två fysioterapeuter har gått i pension samt att en sjuksköterska och en läkare har lämnat verksamheten för annat uppdrag. Ersättningsrekrytering av sjuksköterska har genomförts och ny sjuksköterska är på plats. Ersättningsrekrytering till följd av pensionsavgångar har inte kunnat göras till följd av det ekonomiska läget

Ekonomiredovisning av den gemensamma verksamheten

Tabell 1: AMM Syds ekonomiska resultat 2024

Resultatrapport totalt, tkr	2024	
	Budget	Utfall
A. Intäkter produktion	2 750	2457
B. Intäkter övrigt - solidarisk finansiering	49 944	49 944
B intäkter övrigt - övrigt	5 552	5 037
Summa Intäkter	58 246	57 438
C. Kostnader personal	-39 032	-36 012
D. Kostnader produktion	-2 129	-1 717
E. Kostnader övrigt	-15 920	-13 557
F. Kostnader Avskrivningar och ränta	-1 165	-1 030
Summa kostnader	-58 246	-52 316
Resultat	0	5 122

Intäkter från produktion och kostnader har varit något lägre än budget. Avvikelsen för kostnader övrigt beror bland annat på restriktivitet med resor och inköp enligt beslut från regiondirektör. Avvikelsen avseende kostnader för personal beror på

vakanser, sjukfrånvaro samt kostnadsfördelning då medarbetare arbetet i externa projekt.

Kommunikation - hur har vi nått ut?

AMM Syds uppdrag är att vara ett lättillgängligt kunskapscentrum för arbets- och miljörelaterade frågor. Under året har AMM Syd besvarat 434 frågor från enskilda, vårdprofessioner, fackliga företrädare, kommuner och länsstyrelser, träffat 185 patienter samt varit ute på närmare 40 arbetsplatser runt om i hela SSR (ytterligare 11 arbetsplatser har besökts digitalt och 13 har fått skriftliga åtgärdsförslag skickade till sig). Flest uppdrag gäller invånare och platser i Skåne men sett till capita är det en jämn spridning mellan alla regioner i SSR, undantaget besvarade frågor där Blekinge toppar med 45 % av frågorna sett till befolkningsmängd. Detta beror på uppmärksamheten omkring PFAS efter domen i Högsta domstolen. Därutöver har 7 miljömedicinska riskbedömningar utförts och 20 klinikrapporter, inom vitt skilda ämnen så som tatuerares arbetsmiljö till exponeringskontroller av bly och luftmätning riskbedömning av polycykliska aromatiska föreningar (PAC) i byggnader med kreosotimpregnerad träkonstruktion med mera, publicerats på vår hemsida. Vi jobbar på att bli ännu bättre på att nå ut till alla regioner i SSR och under året har en kommunikationsplan påbörjats som kommer att sammanlänkas med arbetet med ny riktning och nya mål för verksamheten.